

Alicja Haszczak

Alicja Haszczak fot. Marian Misiakiewicz

Alicja Haszczak urodziła się w Szczyrku w 1930 r. W latach 1949-1952 odbyła studia z zakresu wychowania fizycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1952 roku podjęła pracę jako choreograf w Międzyszkolnym Ośrodku Prac Pozalekcyjnych. Stopniowo z coraz większym zakresem zajmowała się folklorem tanecznym południowo - wschodniej części Polski co sprawiło, że życie zawodowe postanowiła związać z Rzeszowem.

W latach 1969-1981 jako pracownik dydaktyczny Politechniki Rzeszowskiej kierowała Studenckim Zespołem Pieśni i Tańca Politechniki Rzeszowskiej „Połoniny”, tworząc dla niego ponad 20 suit tanecznych głównie z regionu Polski południowo-wschodniej m.in.: rzeszowskie, lasowiackie, przeworskie, krośnieńskie, gorlickie oraz widowisko "W rzeszowskiej karczmie".

Pod jej kierunkiem "Połoniny" osiągnęły wysoki poziom artystyczny. Zespół liczący 120 osób dał w tym czasie ponad 700 koncertów w kraju i zagranicą. Koncertował na festiwalach w: Jugosławii, Szwecji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Bułgarii, Czechach, Francji, Niemczech, Grecji, Ukrainie, Puerto Rico, USA, we Włoszech, na Węgrzech i Malcie, zdobywając liczne nagrody, tytuły i wyróżnienia m.in.:

- I miejsca w Środowiskowym Przeglądzie Studenckich Zespołów Artystycznych w Rzeszowie /1971, 1972, 1973/
- „Stalowego Pióra” na Ogólnopolskim Festiwalu Studenckich Zespołów Pieśni i Tańca / Katowice 1976/,
- medal „Zasłużony dla Politechniki Rzeszowskiej” /1977/
- „GRAND PRIX” na Ogólnopolskim Festiwalu Studenckich Zespołów Pieśni i Tańca /Katowice - Sosnowiec 1980/

oraz znaczące osiągnięcia na arenie międzynarodowej.

Dorobek twórczy Alicji Haszczak został udokumentowany w wydanej w roku 1989, książce „Folklor Taneczny Ziemi Rzeszowskiej”, w której autorka prezentuje rezultaty wieloletnich badań z dziedziny folkloru przeprowadzonych na terenach Polski południowo-wschodniej. W roku 2001 przygotowała opracowania dotyczące tańców lasowiackich, przeworskich i rzeszowskich do leksykonu „Tradycyjne tańce polskie”, wydawanego przez Polskie Towarzystwo Etnochoreologiczne.

W 2006 r. wydała książkę „Tańce lasowiackie” a w roku 2010 opracowała opisy tańców do książki pt. „Wesele krzemienickie”. Jej doskonała znajomość folkloru Podkarpacia i podregionów Rzeszowszczyzny została wykorzystana do nakręcenia filmów realizowanych przez Telewizję Polską i Fundację Kultury Wsi z cyklu „Tańce Polskie - śladami Oskara Kolberga” zatytułowane : "Tańce przeworskie" i "Tańce rzeszowskie".

Jej opracowania choreograficzne są bardzo wysoko oceniane przez fachowców i przyczyniają się do pielęgnowania i propagowania wśród polskiej i polonijnej młodzieży dziedzictwa narodowego i kultury naszego kraju, a szczególnie tradycji rodzimego regionu. W 2008 r. opracowała dwupłytowy album „Tańce Regionów Podkarpacia” wydany przez Polskie Radio Rzeszów, zawierający ponad 130 melodii z 5 regionów służący jakom pomoc dydaktyczna do nauki tańców rzeszowskich, lasowiackich, przeworskich, gorlickich, krośnieńskich.

W roku 2012 wydała książkę "Tańce rzeszowskie" zawierającą kompendium wiedzy o tańcach, muzyce, przyspiewkach i zwyczajach Rzeszowa i okolic.

Alicja Haszczak jest członkiem wielu prestiżowych organizacji m.in.: Rady Ekspertów Polskiej Sekcji CIOFF /Międzynarodowej Rady Organizacji Festiwalu Folkloru i Sztuk Tradycyjnych/, Polskiego Towarzystwa Etnochoreologicznego w Warszawie, Rady Artystycznej Ogólnopolskiej Rady Studenckich Zespołów Pieśni Tańca, Komisji Artystycznej Ogólnopolskiej Rady Ludowych Zespołów Artystycznych

„Sceny Ludowej" ZMW.

Wiedzę i umiejętności Alicji Haszczak doceniło także Towarzystwo Współpracy z Polonią Zagraniczną „Polonia", obecnie „Wspólnota Polska" z którymi Alicja Haszczak współpracuje od 50 lat podtrzymując znajomości kultury polskiej wśród Polonii ze szczególnym uwzględnieniem folkloru Rzeszowa i jego okolic.

Przez wiele lat sprawowała funkcję reżysera i kierownika artystycznego koncertów przeglądowych Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych a także jurora Ogólnopolskich i Wojewódzkich Festiwali Folklorystycznych. Bardzo aktywnie uczestniczy w jury Ogólnopolskich Konkursów Tradycyjnego Tańca Ludowego w Rzeszowie oraz Festiwalu Ziemi Przygranicznych w Radymnie.

Alicja Haszczak w latach 1998 do 2008 była dyrektorem i wykładawcą 4-letniego Polonijnego Studium Choreograficznego w Rzeszowie organizowanego przez Rzeszowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" pod patronatem Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Studium pod jej kierownictwem rozwijało się dynamicznie i cieszyło dużym uznaniem wśród środowisk Polonijnych. Obecnie jest dyrektorem honorowym Studium i czynnym wykładawcą.

Działalność Alicji Haszczak znalazła uznanie w postaci licznych medali i odznaczeń m.in.:

- Zasłużonego Działacza Kultury /1978/,
- Nagrody Ministra Kultury i Sztuki /1979/,
- Medalu Zasłużony dla Politechniki Rzeszowskiej/1979/,
- Krzyża Kawalerskiego Odrodzenia Polski /1987/,
- Odznaki Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego /1989/,
- Medalu Komisji Edukacji Narodowej /1983/,
- Srebrnej i Złotej Odznaki Honorowego Członka Tow. „Polonia"/1986, 1989/,
- Ogólnopolskiej Nagrody dla Animatorów Tańca przyznanej przez Centrum Animacji Kultury /1997/,
- Nagrody Miasta Rzeszowa /1999/,
- Nagrody i medalu im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla Kultury Ludowej" /2001/,
- Nagrody i medalu im. Franciszka Kotuli /2003/,
- Brązowego Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" /2012/,
- Odznaki Honorowej "Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego" /2019/,
- Srebrnego medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" /2019/,
- Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski /2019/

Alicja Haszczak ma na swoim koncie niezwykle bogaty dróbek jako choreograf, pedagog, animator kultury. Z pewnością jest najwybitniejszą na Podkarpaciu znawczynią tańców ludowych, która przez ponad 60 lat pracy artystycznej, pedagogicznej i twórczej wychowała wiele pokoleń młodych instruktorów i folklorystów.

Jej publikacje będące wynikiem wieloletnich badań terenowych nad tańcami, obrzędami i zwyczajami ludowymi w znaczący sposób przyczyniają się do zachowania dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kultury ludowej Podkarpacia i podregionów Rzeszowszczyzny.